

NORGES HØYESTERETT

Den 1. juni 2021 ble det av Høyesteretts ankeutvalg med dommerne Skoghøy, Ringnes og Østensen Berglund i

HR-2021-1186-U, (sak nr. 21-072698STR-HRET), straffesak, anke over kjennelse:

A (advokat Bjørn André Gulstad)

mot

Påtalemyndigheten (statsadvokat Andreas Schei)

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Saken gjelder løslatelse fra forvaring ved gjenopptatt straffesak.
- (2) A, født 00.00.1979, ble ved Agder lagmannsretts dom 13. februar 2002 dømt til forvaring med en tidsramme på 21 år og en minstetid på 10 år for utuktig omgang og voldtekt av to jenter på åtte og ti år, overlagt drap under særdeles skjerpene omstendigheter av den ene jenta og medvirkning til overlagt drap under særdeles skjerpene omstendigheter av den andre. Handlingene ble begått 19. mai 2000. Domfellelsen omfattet også utuktig omgang og voldtekt av en syv til ni år gammel jente i perioden fra mai 1994 til desember 1996 og fredskrenkelse overfor en nabo i perioden fra mai 1998 til januar 1999, som A erkjente straffeskyld for, og som ble rettskraftig avgjort ved Kristiansand byretts dom 1. juni 2001. As anke til Høyesterett over lagmannsrettens dom ble nektet fremmet ved ankeutvalgets beslutning 24. april 2002.
- (3) A har ved flere anledninger begjært saken gjenåpnet, sist ved begjæring 18. juni 2017. Ved avgjørelse 18. februar 2021 tok Kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker begjæringen om gjenåpning til følge. Høyesteretts ankeutvalg utpekte Borgarting lagmannsrett til å behandle den gjenåpnede straffesaken.
- (4) A sendte 10. mars 2020 begjæring til lagmannsretten om løslatelse i medhold av straffeprosessloven § 452 andre ledd.
- (5) Borgarting lagmannsrett avsa 29. april 2021 kjennelse med slik slutning:

«Begjæringen om løslatelse tas ikke til følge.»
- (6) Lagmannsrettens kjennelse er avsagt under dissens. Flertallet fant «at risikohensyn, hensynet til samfunnsvernet, tilsier at A fortsatt bør holdes i forvaring». Mindretallet kunne derimot

ikke se at det forelå en så reell og kvalifisert fare for gjentakelse at det var riktig å nekte løslatelse.

- (7) A har anket til Høyesterett. Anken gjelder lovanvendelsen og bevisvurderingen. I korte trekk er det anført at bevisene i saken er svekket og at fortsatt frihetsberøvelse ikke kan forsvares ut ifra hensynet til samfunnsvern. Det er en betydelig risiko for at samfunnet fortsetter en krenkelse mot A, og han må vernes mot følgene av en potensielt uriktig domfellelse. Varigheten av frihetsberøvelsen, at A gjennom soningen har gått i terapi, og at kriminalomsorgen melder om positiv utvikling, taler for at det er forsvarlig å løslate A. Han har lagt ned følgende påstand:

«A løslates.»

- (8) *Påtalemyndigheten* tok opprinnelig til motmæle og sluttet seg til lagmannsrettens flertalls vurdering og la ned påstand om at anken ikke tas til følge.

- (9) Ved Høyesteretts ankeutvalgs beslutning 21. mai 2021 ble ankesaken overført til muntlig behandling i Høyesterett i avdeling, jf. domstoloven § 5 første ledd andre punktum og straffeprosessloven § 387.

- (10) I prosesskriv 30. mai 2021 opplyste påtalemyndigheten at den etter en ny vurdering har kommet til at den vil støtte anken og la ned følgende påstand:

«A løslates.»

- (11) På denne bakgrunn gav ankeutvalget partene frist til 2. juni 2021 for å inngi merknader til spørsmålet om omgjøring av beslutningen om å overføre saken til muntlig behandling i avdeling. Partene har inngitt merknader. Ingen av partene har innvendinger mot at saken blir tilbakeført til skriftlig behandling i ankeutvalget.

- (12) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:

- (13) Etter straffeprosessloven § 53 andre ledd kan en beslutning omgjøres av den rett som har truffet den, dersom ingen ervervet rett er til hinder. I medhold av denne bestemmelsen omgjør ankeutvalget med dette sin beslutning om å henvise anken til muntlig behandling i avdeling.

- (14) Den påankede kjennelsen er avsagt av lagmannsretten som første instans. Utvalget har dermed full kompetanse i saken.

- (15) Straffeprosessloven § 452 andre ledd bestemmer at dersom en begjæring om gjenåpning er tatt til følge, «kan den rett som skal behandle saken, ved kjennelse beslutte at fullbyrding helt eller delvis skal utstå». Både flertallet og mindretallet i lagmannsretten har forstått bestemmelsen slik at dersom det sentrale grunnlaget for domfellelsen og straffutmålingen er besluttet gjenåpnet, bør videre fullbyrding av idømt straff utstå med mindre klare og tungtveiende grunner taler for at fullbyrdselen skal fortsette. Denne lovforståelsen slutter ankeutvalget seg til.

- (16) Påtalemyndigheten har frist til 12. juni 2021 for å reise sak om forlengelse av tidsrammen for den gjenåpnede forvaringsdommen. Påtalemyndigheten har opplyst at den nå ikke kommer til å be om å få forvaringen forlenget. Dette innebærer at A uansett vil bli løslatt om kort tid. I

denne situasjonen kan ankeutvalget ikke se at hensynet til samfunnsvern eller andre tungtveiende grunner taler for å fravike hovedregelen i straffeprosessloven § 452 andre ledd om utsatt fullbyrdelse av den korte tiden som gjenstår av soningen. På dette grunnlag er utvalget kommet til at A må løslates.

(17) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G

A løslates.

Arne Ringnes
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Cecilie Østensen Berglund
(sign.)